

(Wagner Lajos Egerben és Pópoly Jenő a Dél-Balatonon) volt erdőmérnök, 1970-ben pedig a 22 közül csak négy (Szűj József Gödöllőn, Illés Dezső Kaposváron, Kántor János Szegeden, és Adamkó József Egerben) nem volt erdész.

– Sch. F.: Amikor erdőgazdasági főmérnökből minisztériumi főosztályvezető lettem, senki sem gratulált, sőt sokan őszinte részvétüket fejezték ki.

– I. V. Nektek valamiféle örökölheto és gyógyíthatatlan eredendőféle bűnök lehet.

– T. K.: A tarokk meg a krampampuli nem elegendő.

– I. J.: Iván Jankó jó magyarországi kapcsolatokkal rendelkező ruszin származású szlovák kolléga, egy ukrainai nemzeti park meglátogatása után, a romániai Máramarosszigeten Simkó József tolmácsolásában így nyilatkozott: „Bácsiám, Zoli! Belétek bújta magát két ki-

csike antimagnétikus ördögöcske. Ők nem vonzik, inkább taszajtik egymást. Az nem secko jedno”.

– A szerző saját véleménye: Az átszervezések nagy részének egyetlen hátránya volt: hogy nem volt semmi előnye. Mi valamennyien dakoták vagyunk.

Az alapvető kérdésre természetesen én sem tudom a választ, de azt bátran kijelentem, hogy a kialakult helyzetért nem kizárólag a munkáskáderek, a politikusok, a mezőgazdák, a „természetvédők és a vadászok népe” a felelős. A problémák tömegét önmagában egy erdész képzettségű államtitkár sem tudná megoldani. S végül: A második világháború után az erdőgazdasági ágazatért felelős 53 agrárminiszter (akik sorában az első 1944 végén Nagy Imre, az utolsó 2010 elején Gráf József volt) közül sorrendben a huszonnegyediknek java-

soltam, hogy az ágazat élére nevezzen ki egy erdészképesítéssel rendelkező miniszterhelyettest. Ő kedélyesen azt válaszolta, hogy a napraforgónak, a gabonaiparnak, a sertésenyésztésnek és a szarvasmarha ágazatnak a termelési értéke külön-külön is jóval meghaladja az erdőgazdaságét, de eddig még senki sem javasolta, hogy a minisztérium szervezetén belül hozzunk létre napraforgóügyi vagy szarvasmarhaügyi hivatalt. Udvariasan megjegyeztem, hogy a természetvédelemnek, a rendőrségnek és az egyházaknak egy forint termelési értékük sincs, mégis államtitkár vezetése alatt állnak. Viszontválaszként a miniszter azt kérdezte, hogy mit iszol, vodkát vagy kecskeméti? Megtorlasként az évszázados elnyomásért vadkörtét kértem.

Rakonczay Zoltán
egy idegenlelkű dakota

Fenntartható erdőgazdálkodási stratégia

Az ország gazdaságának talpra állítása és az erdészszakma társadalmi rangjának visszaszerzése egymástól elválaszthatatlan törekvés. Ezért szükséges a cikk elején megjegyezni, hogy nekünk, erdészeknek, nem sérelmeket és kifizetetlen számlákat kell benyújtani a kormány felé, hanem problémamegoldásokat. Olyan átfogó és működőképes rendszereket, és azok világos jövőképét, amelyek nem csak ágazatunknak, de az államnak is jövedelmezőek.

A Fenntartható Erdőgazdálkodási Stratégiai Célok és a célok megvalósítása mellé rendelt eszközrendszerrel eddig keveset olvashattunk. Ezek nélkül a Nemzeti Erdőprogram és a Nemzeti Éghajlatvédelmi Stratégia kivitelezhetetlen, az Erdőtörvény pedig képlékeny állagú marad.

Ezek a célok a következők:

– Folyamatos erdőborítottágot eredményező erdőfelújításnak – egy adott termőhelyen – nagyobb pénzügyi hozzáadékkal és piaci értékkel kell rendelkeznie, mint a természetességi állapotban alatta álló, vagy azonos természetességi állapotú, de véghasználati területű erdőnek.

Az erdőgazdálkodónak, gazdaságilag életképesnek kell lennie.

A gazdasági rentabilitásuk viszont nyilvánvaló nehézségekbe ütközik:

– A fahasználat bevételeire épülő erdőgazdálkodás versenyhátrányba kerül akkor, ha a kitermeléseket a korábbiakhoz képest korlátozzák, vagy az erdő szerkezetének megválasztásánál a gazdasági megfontoláson kívül egyéb, természetvédelmi, esetleg klímavédelmi szempontokat is figyelembe kell venni.

– A hazai magánerdőkben a gazdálkodói struktúra és a birtokméret legtöbbször, még a tartamos erdőgazdálkodás feltételeinek sem felel meg.

A felsorolt akadályokat figyelembe véve a célok eléréséhez az államnak két eszköz is rendelkezésére áll, amelyeket eddig még nem vetett be, és amelyek alkalmazása kizárólag kormányzati akarat kérdése.

Ezek a következők:

– Az erdő által évente elnyelt CO₂ arányában kvóta ellenérték térítés az erdőgazdálkodóknak, az erdő természetességi állapota függvényében. Forrása, az állam által értékesített kvótából származó bevétel.

– Olyan regionális pályázatok kiírása, amelyek támogatják az erdővásárlást, hátrányos, és különösen hátrányos települések számára, vagy pótolják az erdőgazdálkodó bevételekiesését abban az esetben, ha a tulajdonosok és a gazdálkodók nyilatkozatot tesznek a fenntartható erdőgazdálkodás iránti elköte-

lezettségükről, valamint kötelezettséget vállalnak a pályázatban megfogalmazott elérendő célok megvalósítására.

Ezzel egy időben feloldódna az állam és a gazdálkodók között állandónak mondható konfliktus, amelyeket a fenntartható erdőgazdálkodást cseppet sem szolgáló, központi adminisztratív intézkedések és az azokat követő erdőérték csökkenések okoztak.

A kvóta ellenérték kiosztás feltételrendszere és a pályázatok tartalma úgy formázható, hogy tökéletesen megfeleljen a Nemzeti Erdőprogram alapelveinek és illeszkedjen prioritásai közé. A feltételrendszerbe és a pályázatokba beépíthető az is, hogy az erdőtulajdonos, a tartamos erdőgazdálkodás eszközeivel, megfelelő érdekeltségi területtel, szakmai tudással és anyagi tőkével rendelkező erdőgazdálkodót bízson meg erdejének kezelésével.

Az erdőgazdálkodásban korszakváltás következne be, mivel ezután a faanyag értékesítésén kívül a klímakereskedelem is meghatározó tényezővé válna.

Az állam, a CO₂ kvóta erdészeti ágazatra eső részének az ágazaton belüli szabályozott elosztásával, a piac törvényszerűségeit kihasználva juttathatná érvényre hosszú távú erdészeti, természet és klímavédelmi politikáját.

Az erdők nettó CO₂-elnyelése/ki-bocsátása

Az ország üvegházhatású gázleltárának elkészítésekor évente számolt érték. Az erdők által elnyelt és a fakitermelések, erdőirtások, természetes elhalások, erdőtüzek során kibocsátott CO₂-mennyiség különbözete.

A fakitermelések gyakorlati megfontolásból, függetlenül attól, hogy a kitermelt faanyagból bútort, parketta vagy faház készül, az IPCC¹ számítási módszere alapján azonnali CO₂-kibocsátásnak minősülnek.

Hazánk erdei nettó CO₂ elnyelő². Az évente elnyelt nettó mennyiség 4 millió tonna körül mozog. Amennyiben a nettó elnyelt CO₂ után ágazatunk megkapná annak kvótaellenértékét, az a mai európai egységarakon³ (EUA) számítva kb. 60 millió Eurónak, azaz 16,5 milliárd forintnak felelne meg. Összehasonlítva: az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, Mezőgazdasági területek első erdősítésére rendelkezésre álló forrás a 2007-2013. időszakban kb. évi 10 milliárd forint⁴. Lényeges különbség a két pénzeszköz között, hogy az első tulajdonképpen egy eddig még soha meg nem kapott honorárium, amit az erdő a szén-dioxidnyelő szolgáltatásával érdemelt ki, amíg a második az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott EU-s támogatás.

Dr. Borovics Attila, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója, az Erdők Hete rendezvénysorozat megnyitóján, parlamenti előadásában egyértelművé tette, hogy tudósaink kezdeményezik ágazatunk érdekében e pénzeszköz megszerzését.

Azt azonban látnunk kell, hogy megfelelő politikai, politikusi akarat és az erdészek részvétele nélkül, magukra hagyva, kevés sikerre számíthatnak. Nem tehetünk mást, a magunk részéről és a jól felfogott érdekünkben, mint minden tőlünk telhető módon támogatjuk őket ebben a törekvésükben!

Szükségesnek érzem azonban – mint tulajdonos és egyben, mint gazdálkodó – néhány gondolat felvetését.

Fenntarthatósági szempontból nem tartom célravezető elképzelésnek, hogy az így befolyó pénzt erdőtelepítések támogatására fordítsák. Az erdőtelepítések önmagukban az ország erdőművelési ágban lévő földterületének a nagy-

ságát növelik. De pontosan a magángazdálkodói struktúra elégtelensége miatt, semmiféle biztosítékkal nem szolgálnak arra vonatkozóan, hogy ezen a földterületeken a tartamosság kritériumainak megfelelő gazdálkodás folyik a telepítés és a fahasználat közötti több évtizedes időszakban is.

Éppen ezért ezt a pénzt – stratégiai céllal – arra a folyamatra kellene fordítani, amelyből valójában származik. Azaz az erdő nyújtotta CO₂ nyelő szolgáltatás folyamatos honorálására, az erdők természetességi állapot szempontú, gazdasági versenyképességének javítására.

Fontos fenntarthatósági kritérium az is, hogy ennek az összegnek erdőrésszel szinten számíthatóan mindig rendelkezésre kell állnia akkor, ha a gazdálkodó és az adott erdőrésszel megfelel a már többször emlegetett feltételrendszernek. Abban az esetben, ha a felosztható mennyiség alapja az ország nettó CO₂ nyelése, elképzelhető egy olyan helyzet is, hogy nulla nettó értéknél nincs mit felosztani, az egyébként jól teljesítő gazdálkodók között. Ezért javasolom, hagyjuk nyitva szakmai vitánkat, amelyet évek óta folytatunk dr. Somogyi Zoltán tudományos igazgatóval, és keressük együtt a megoldásokat egy hosszú távon működő és minden érdekeltnek – beleértve az államot is – megfelelő rendszer kidolgozásában.

Létezik ilyen megoldás!

A forgóajtó

Az Egyesült Államokban gyakran emlegetett mondas, hogy a magyarok olyan emberek, akik utolsónak lépnek be a forgóajtón, de előttem lépnek ki rajta.

Ha ez a tulajdonság igaz a magyarokra, akkor igaz a magyar erdészekre is.

A klímakereskedelem a mi forgóajtónk! – Bizonyítottam mi vagyunk azok, akik utolsónak lépünk be rajta.

A szokásainkon, hagyományainkon viszont képesek vagyunk finomítani, hiszen ebben az „ajtóban” akkor járunk a legjobban, ha a lehető legtöbb időt töltjük „benn”, és a mögöttünk jövőket hagyjuk előttünk távozni.

Most az elkövetkező időszak legnehezebb feladata vár ránk: Jussunk az ajtón belülré!

Buzás Zoltán

okl. erdőmérnök, okl. agroökológus
szakmérnök

Új Műszaki Szolgáltató Szombathelyen

Az OEE Gépesítési Szakosztálya a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-nél tartott ülést, Szombathelyen, az erdőgazdasági központban. Az ülés résztvevőit köszöntötte *Bíró Ferenc* gazdasági vezető-gazdátó-helyettes, majd *Tompa Miklós* erdőszeti igazgató tájékoztatást adott a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-ről.

Ezt követően *Szegletes Ottó* műszaki előadó ismertette a Szombathelyi Erdészeti Zrt. gépesítési helyzetét, illetve a szolgáltató üzemét (javító-, karbantartó háttérrel), bemutatva a múltat, a jelent és vázolván a jövő fejlesztési elképzeléseit. Jellemző, hogy a területükön dolgozó erdőszeti gépek meghatározó része erdőgazdasági tulajdonban van, és azok üzemeltetője is az erdőgazdaság.

A továbbiakban *Gergye András* műszaki csoportvezető ismertette a szombathelyi új Műszaki Szolgáltató Bázis tervezési, kivitelezési folyamatát. Ezt követően *Filipánics László* gépesítési műszaki vezető kalauzolásával a résztvevők megtekintették az új Műszaki Szolgáltató Bázist. Az új egység példaértékűen készült és működik, elvégezve:

- a gépeken előforduló napi meghibásodások javítását;
- a gépek gyári előírások szerinti szerviz feladatait;
- a gépjárművek műszaki vizsgákra történő felkészítését;
- a hidraulikus emelőgépek szerkezeti, és fővizsgálatokra történő felkészítését;
- a motorok, hajtóművek javítását, felújítását;
- a lakatos jellegű, illetve forgácsolási munkákat stb.

A résztvevők elismerésüket fejezték ki az elért eredmények láttán.

A szakosztályülés további részében a Belarus Kft. szervezésében, a szombathelyi Agro-Alfa Kft. szakemberei bemutattak egy MTZ-820.2L típusú traktort, melyre gyári kivitelben került erdőszeti felszerelés (haspáncél, védőkeret, ablakvédő fémháló, lámpatest védelem). A forgalmazó az „erdészeti MTZ-t” igény szerint csőrölővel vagy hidraulikus markolóval is tudja szállítani.

A jól sikerült rendezvényen – melyért köszönet illeti a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-t – 21 fő vett részt.

Dr. Horváth Béla
szakosztályelnök

¹ IPCC: Intergovernmental Panel on Climate Change. Az éghajlatváltozás hatásait vizsgáló, jelentéseket készítő tudósokból álló kormányközi testület.

² Erdészeti Kutatások 2007-2008. A HAZAI ERDŐK ÜVEGHÁZ HATÁSÚ GÁZ LELTÁRA AZ IPCC MÓDSZERTANA SZERINT. Készítette: Dr. Somogyi Zoltán ERTI, tudományos igazgató

³ Naprakész adatok a www.pointcarbon.com oldalon láthatók.

⁴ Erdészeti Lapok CXLV. évfolyam 2010. október. 332. oldal